

RM 110-62-12

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 15 czerwca 2012 r.

w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę dopłaty krajowej
w roku szkolnym 2012/2013

Na podstawie art. 46 ust. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 11, poz. 65, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na wypłatę dopłaty krajowej, o której mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, w roku szkolnym 2012/2013 wynosi 118 mln zł.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Donald Tusk

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 97, poz. 799, z 2010 r. Nr 148, poz. 990, z 2011 r. Nr 106, poz. 622 oraz z 2012 r. poz. 574.

Sprawdzono pod względem
prawnym i redakcyjnym:

Prezes Rządowego Centrum Legislacji
Maciej Berek

Dyrektor Departamentu Rady Ministrów
Hanka Babińska

06/33rch

UZASADNIENIE

Opracowanie projektu rozporządzenia wynika z konieczności wykonania upoważnienia ustawowego zawartego w art. 46 ust. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 11, poz. 65 z późn. zm.), zgodnie z którym Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, corocznie do dnia 15 czerwca, wysokość środków finansowych przeznaczonych na wypłatę dopłaty krajowej w kolejnym roku szkolnym, mając na względzie liczbę uczniów biorących udział w programie dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych oraz maksymalne ceny mleka i przetworów mlecznych.

Program dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych („Szkłanka mleka”), realizowany na podstawie przepisów ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, jest finansowany z trzech niezależnych od siebie źródeł, tj.:

- 1) budżetu UE (od 2004 r.) – pomoc unijna wypłacana dla wszystkich placówek oświatowych uczestniczących w programie, z wyłączeniem szkół wyższych;
- 2) Funduszu Promocji Mleka (od 2006 r.) – dopłata z polskiego sektora mleczarskiego wspierająca spożycie mleka i przetworów mlecznych w przedszkolach i gimnazjach;
- 3) budżetu państwa (od 2007 r.) - dopłata krajowa wypłacana wyłącznie za dostawy mleka i przetworów mlecznych do szkół podstawowych.

Dzięki wprowadzeniu dopłaty krajowej mleko bez dodatków smakowych jest udostępniane dzieciom w szkołach podstawowych bezpłatnie, zaś pozostałe przetwory mleczne po obniżonej cenie. Wydaje się to szczególnie istotnym zważywszy na wyniki raportu Instytutu Żywności i Żywienia z 2011 r., w którym stwierdza się, że 30% polskich dzieci, zwłaszcza na terenach ubogich, wychodzi do szkoły bez zjedzenia jakiegokolwiek posiłku. Dopłata krajowa, oprócz roli promującej wśród dzieci zdrowy styl życia i odżywiania się, pełni też rolę społeczną dostarczając wszystkim dzieciom, niezależnie od możliwości finansowych rodziców, bezpłatną porcję wartościowego mleka.

Dopłata krajowa przysługuje do maksymalnie 0,25 l ekwiwalentu mleka na dzień dla jednego ucznia, a jej wysokość nie może przekroczyć maksymalnej ceny mleka o zawartości co najmniej 1% tłuszczu, poddanego obróbce cieplnej, w opakowaniach

o pojemności mniejszej niż 0,23 l, ale nie mniejszej niż 0,20 l, ustalonej w przepisach wydanych na podstawie art. 42a ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych. Na rok szkolny 2012/2013 w projekcie rozporządzenia Rady Ministrów zakłada się, że cena ta będzie wynosić 2,30 zł/litr.

Zakres i zasady wypłaty dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych wynikają z możliwości finansowych budżetu państwa. Dopłata krajowa jest finansowana w chwili obecnej z dotacji podmiotowej określonej dla Agencji Rynku Rolnego w ustawie budżetowej.

W latach szkolnych 2007/2008 oraz 2008/2009, tj. gdy dopłata krajowa była wypłacana za dostawy mleka i przetworów mlecznych do szkół przez pięć dni w tygodniu w ciągu całego roku szkolnego na wsparcie przeznaczono z budżetu państwa odpowiednio 109,47 mln zł oraz 162,8 mln zł.

Zgodnie z przepisami znowelizowanego w 2009 r. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu wypłacania dopłaty krajowej oraz szczegółowego zakresu kontroli wykorzystania tej dopłaty (Dz. U. Nr 147, poz. 1039, z późn. zm.), dopłata krajowa do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych jest obecnie wypłacana za dostarczanie mleka lub przetworów mlecznych do szkół podstawowych przez trzy dni w tygodniu nauki szkolnej w okresie ośmiu miesięcy roku szkolnego, tj. od października do maja. Ograniczenie wypłacania dopłaty spowodowało, że w roku szkolnym 2009/2010 dopłata krajowa zmniejszyła się o blisko 54,5 mln zł do poziomu 108,4 mln zł.

Od roku szkolnego 2010/2011, na mocy znowelizowanej ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, podmioty zainteresowane uzyskaniem dopłaty krajowej są obowiązane do dostarczenia do dnia 30 czerwca do właściwego miejscowo dyrektora oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego wniosku zawierającego zapotrzebowanie na środki finansowe, wynikające z wielkości planowanych dostaw mleka do placówek oświatowych i stawek dopłat (cen maksymalnych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów na dany rok szkolny). Na podstawie zgłoszonego przez podmioty zapotrzebowania oraz po uwzględnieniu puli środków finansowych przewidzianych na wypłatę dopłaty krajowej, ustalonej w niniejszym projekcie rozporządzenia, dyrektorzy oddziałów terenowych Agencji Rynku Rolnego do dnia 31 sierpnia wydadzą dla każdego podmiotu decyzję zawierającą limit przyznanych im

środków finansowych na kolejny rok szkolny. Zmiany wprowadzone ustawą z dnia 24 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych gwarantują, że wypłacone w ramach dopłat środki finansowe nie przewyższają środków dostępnych na ten cel w budżecie państwa.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na wypłatę dopłaty krajowej w roku szkolnym 2010/2011 została ustalona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2010 r. (Dz. U. Nr 158, poz. 1061) i wyniosła 118 mln zł. Biorąc jednakże pod uwagę wyjątkowe warunki wynikające ze zmiany przepisów prawnych oraz związany z nimi niezwykle ograniczony czas na zawieranie umów pomiędzy dostawcami i placówkami edukacyjnymi podmioty zawnioskowały o przyznanie limitu środków finansowych na łączną kwotę 102,098 mln zł.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę dopłaty krajowej w roku szkolnym 2011/2012 (Dz. U. Nr 124, poz. 700) na realizację dopłaty krajowej w roku szkolnym 2011/2012 przeznaczono 118 mln zł. Wnioskodawcy złożyli wnioski o limit na rok szkolny 2011/2012 obejmujące ok. 12 tys. szkół podstawowych, w których udział w programie zadeklarowało ok. 2,24 mln uczniów. Kwota wnioskowana wyniosła ok. 118,7 mln zł. Dyrektorzy oddziałów terenowych Agencji Rynku Rolnego wydali 163 decyzje w sprawie przyznania limitu środków finansowych na rok szkolny 2011/2012 na łączną kwotę 116,82 mln zł, pozostawiając w rezerwie na ewentualne odwołania, zgodnie z art. 46 ust. 7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, kwotę w wysokości 1,18 mln zł.

Z dotychczasowej realizacji dopłaty krajowej w programie „Szlanka mleka” w niezakończonym roku szkolnym 2011/2012 wynika, iż zwiększyła się liczba uczniów spożywających mleko i przetwory mleczne w szkołach podstawowych w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku szkolnego, tj. 2010/2011.

Tabela 1. Liczba uczniów korzystających z dopłaty krajowej w porównaniu do liczby wszystkich uczniów szkół podstawowych.

Rok szkolny	Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych (w mln)	Liczba uczniów korzystający z dopłaty krajowej (w mln)
2009/2010	2,24 ¹	1,7
2010/2011	2,34 ²	1,7
2011/2012	2,37 ³	2,2

Źródło: Agencja Rynku Rolnego; 1 – dane GUS; 2 – dane GUS oraz prognozy MEN; 3 – dane MEN na podstawie Systemu Informacji Oświatowej oraz prognozy MEN

Zatem liczba uczniów szkół podstawowych korzystających z dopłaty krajowej w roku szkolnym 2012/2013 może wynieść ok. 2,2 mln.

Do wyliczenia wysokości środków finansowych przeznaczonych na dopłatę krajową w roku szkolnym 2012/2013 przyjęto następujące założenia:

- przewidywana liczba dzieci spożywających mleko i przetwory mleczne w szkołach podstawowych wynosi ok. 2,2 mln,
- liczba dni szkolnych objętych dopłatą krajową wynosi 96 dni,
- stawka dopłaty wynosi 2,30 zł/l,
- ilość spożytego mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych wynosi ok. 52,8 mln l.

Uwzględniając powyższe, kwota środków finansowych niezbędna na wypłatę dopłaty krajowej wyniosłaby ok. 121,44 mln zł. Jednakże mając na względzie, że w Wieloletnim Planie Finansowym Agencji Rynku Rolnego na lata 2012-2015 prognozowano utrzymanie środków finansowych na wypłatę dopłaty krajowej na poziomie 118 mln zł w skali roku szkolnego, w projektowanym rozporządzeniu zaproponowano pozostawienie dopłaty krajowej na rok 2012/2013 na poziomie roku szkolnego 2011/2012, tj. 118 mln zł.

Mając na uwadze ustawowy termin na złożenie przez podmioty zainteresowane dostawami mleka wniosków do Agencji Rynku Rolnego o wydanie decyzji w sprawie przyznania limitu środków, upływający w dniu 30 czerwca 2012 r., jak również fakt, że decyzje w tej sprawie muszą zostać wydane do dnia 31 sierpnia 2012 r., proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie siedmiu dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów na 2012 r. pod numerem RD 55.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom lub organom Unii Europejskiej.

Stosownie do treści art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337),

niniejszy projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ponadto projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji. Od dnia udostępnienia projektu rozporządzenia w Biuletynie Informacji Publicznej nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), ponieważ stanowi wykonanie przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 657/2008 z dnia 10 lipca 2008 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do pomocy wspólnotowej na rzecz dostarczania mleka i niektórych przetworów mlecznych dla uczniów w instytucjach oświatowych (Dz. Urz. UE L 183 z 11.07.2008, str. 17, z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Program dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w przedszkolach i szkołach cieszy się od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej dużym zainteresowaniem dzieci i młodzieży. Według danych Agencji Rynku Rolnego od maja 2004 r. do końca października 2011 r., dzięki programowi dzieci w przedszkolach oraz uczniowie w szkołach spożyli łącznie ponad 1,1 mld „szklanek mleka”, tj. blisko 281 tys. ton mleka i jego przetworów. Do zwiększenia zainteresowania programem znacząco przyczyniła się wprowadzona w 2007 r. dopłata krajowa. W rezultacie w latach 2007/2008-2009/2010 Polska uplasowała się na pierwszym miejscu wśród państw unijnych pod względem absorpcji środków finansowych przewidzianych na ten cel w budżecie UE.

Dotychczasowa realizacja mechanizmu w Polsce wskazuje na duże zapotrzebowanie społeczne na tanie, łatwo dostępne mleko i przetwory mleczne, a jednocześnie na sprawne wykorzystywanie dostępnych źródeł finansowych w ramach unijnego budżetu. Opublikowany w październiku 2011 r. raport Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczący oceny skuteczności realizacji w Unii Europejskiej programów „Szklanka mleka” i „Owoce w szkole” zalecił wzmocnienie koordynacji i synergii między oboma mechanizmami. W odpowiedzi Komisja Europejska stwierdziła, że program mleczny cieszy się dużym zainteresowaniem wśród uczestniczących stron oraz zdecydowanym poparciem państw członkowskich. Cele programu są osiągnięte zgodnie z założeniami unijnych rozporządzeń, a on sam był kilkakrotnie modyfikowany celem zwiększenia jego efektywności. Komisja Europejska poinformowała także, iż przewidziane jest dalsze monitorowanie programu w przyszłości, a najbliższa jego ocena planowana jest w 2012 r.

Trzy ostatnie lata realizacji programu w Polsce potwierdzają stabilne i wysokie zainteresowanie dzieci możliwością spożywania mleka i przetworów mlecznych w przedszkolach i szkołach. W zakończonym w czerwcu 2011 r. roku szkolnym programem dopłat zostało objętych ok. 14,5 tys. placówek oświatowych, w tym ok. 9,5 tys. szkół podstawowych. Mleko i przetwory mleczne spożywało ok. 2,4 mln dzieci, w tym ok. 1,7 mln uczniów ze szkół podstawowych (poziom uczestnictwa

porównywalny do poprzedniego roku szkolnym, tj. 2009/2010). W roku szkolnym 2010/2011 dzieci w placówkach oświatowych spożyły ok. 52 tys. ton mleka i przetworów mlecznych, z czego 81% stanowiło mleko bez dodatków smakowych, 17% mleko smakowe oraz 2% jogurty i sery. Z tej liczby aż 45,6 tys. ton mleka i jego przetworów spożyły dzieci ze szkół podstawowych, tj. placówek objętych dopłatą krajową.

W niezakończonym dotychczas roku szkolnym 2011/2012 wnioskodawcy złożyli wnioski o wydanie decyzji w sprawie przyznania limitu środków finansowych obejmujące ok. 12 tys. szkół podstawowych, w których udział zadeklarowało ok. 2,24 mln uczniów. Z dotychczasowej realizacji dopłaty krajowej wynika, iż w bieżącym roku szkolnym zwiększyła się liczba uczniów spożywających mleko i przetwory mleczne w szkołach podstawowych w porównaniu do analogicznego okresu roku szkolnego 2010/2011. Proces rozliczania dopłaty krajowej za rok szkolny 2011/2012 nie został zamknięty. Według stanu na dzień 23 maja 2012 r. do Agencji Rynku Rolnego wpłynęły wnioski o dopłatę krajową za rok szkolny 2011/2012 na kwotę ogółem ok. 67,10 mln zł, w tym ARR wypłaciła kwotę ok. 52 mln zł. Wnioski za kolejne okresy rozliczeniowe będą składane wg następującego harmonogramu:

- do końca czerwca 2012 r. za okres styczeń – luty 2012 r.,
- do końca sierpnia 2012 r. za okres marzec – kwiecień 2012 r.,
- do końca września 2012 r. za miesiąc maj 2012 r.

Wypłaty za rok szkolny 2011/2012 będą mogły być realizowane do końca grudnia 2012 r.

Projektowane rozporządzenie będzie oddziaływać także na zakłady mleczarskie, zainteresowane uczestnictwem w programie dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych oraz na dostawców mleka i przetworów mlecznych do szkół podstawowych.

2. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie regulacji będzie skutkowało przeznaczeniem z budżetu państwa kwoty 118 mln zł na wypłatę dopłaty krajowej w roku szkolnym 2012/2013, w ramach dotacji podmiotowej określonej dla Agencji Rynku Rolnego. Dopłaty w roku szkolnym 2012/2013 będą finansowane w ramach środków znajdujących się w dyspozycji Agencji

Rynku Rolnego w 2013 r. Kwota ta jest zgodna z prognozą zawartą w *Wieloletnim Planie Finansowym Agencji Rynku Rolnego – Uzasadnienie do prognozy wydatków na lata 2012 -2015*. Powyższa kwota pozwoli na objęcie dopłatą krajową ok. 2,2 mln dzieci ze szkół podstawowych przez 96 dni nauki szkolnej, tj. na poziomie zadeklarowanym w roku szkolnym 2011/2012.

3. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego aktu normatywnego nie wpłynie na rynek pracy.

4. Wpływ projektowanej regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

5. Wpływ projektowanej regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Regulacja nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt rozporządzenia został przesłany do zaopiniowania przez:

- 1) Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich – Związek Rewizyjny;
- 2) Związek Polskich Przetwórców Mleka;
- 3) Polską Izbę Mleka;
- 4) Krajowe Stowarzyszenie Mleczarzy;
- 5) Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka;
- 6) Krajową Radę Izby Rolniczych;
- 7) NSZZ RI „Solidarność”;
- 8) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”;
- 9) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 10) Federację Branżowych Związków Producentów Rolnych;
- 11) Forum Związków Zawodowych;
- 12) Związek Nauczycielstwa Polskiego;
- 13) Krajową Izbę Gospodarczą „Przemysł Spożywczy”;
- 14) Fundację „Mleko dla szkół, mleko dla zdrowia”;
- 15) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;

- 16) Radę Krajową Sekretariatu Rolnictwa NSZZ „Solidarność”;
- 17) Krajową Radę Spółdzielczą;
- 18) Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”;
- 19) Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”;
- 20) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników;
- 21) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
- 22) Związek Pracodawców, Eksporterów i Importerów Produktów Mleczarskich;
- 23) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP;
- 24) Federację Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
- 25) Business Centre Club;
- 26) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 27) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 28) Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych Lewiatan;
- 29) Radę Gospodarki Żywnościowej;
- 30) Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych;
- 31) Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”;
- 32) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
- 33) Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”.

W ramach przeprowadzonych konsultacji Fundacja „Mleko dla Szkół, Mleko dla Zdrowia” stwierdziła, że wyliczona kwota wydaje się wystarczająca, aby sfinansować nieodpłatne spożycie mleka wśród uczniów szkół podstawowych. Zdaniem Fundacji sytuacją niepożądaną byłoby, gdyby zaplanowane środki nie odzwierciedlały faktycznego zainteresowania programem ze strony jego beneficjentów i dostawy mleka musiały zostać wstrzymane lub ograniczone w trakcie roku szkolnego. Fundacja podziękowała jednocześnie za zaangażowanie w rozwój mechanizmu, dzięki któremu ogromna rzesza młodych ludzi ma szansę spożywać wartościowe mleko i jego przetwory. Pozostali partnerzy społeczni uwag do projektu nie zgłosili.